

La intervenció de l'Estat bloqueja gairebé 12 milions d'euros destinats a actuacions ambientals

- El Departament de Territori i Sostenibilitat alerta que els deutes que ha d'assumir amb empreses i entitats ambientals per treballs ja executats els causaran un perjudici irreparable i que no podrà dedicar ajuts a les protectores d'animals
- La paralització de la capacitat de despesa pot causar efectes adversos sobre la biodiversitat, el manteniment d'espais, la qualitat de l'aire o la lluita contra el canvi climàtic

La Secretaria de Medi Ambient i Sostenibilitat, del Departament de Territori i Sostenibilitat, xifra en 11,8 milions d'euros la quantitat bloquejada a causa de la intervenció de les finances de la Generalitat de Catalunya per part de l'Estat. En paraules de la secretària, Marta Subirà, queden directament afectades **“unes polítiques que arreu del món es consideren prioritàries”**. Segons Subirà, **“és evident que el Govern espanyol mostra una elevadíssima insensibilitat en considerar-les no essencials i sotmetre-les a aquest bloqueig”**, que **“es tradueix en múltiples projectes. Perquè si una cosa caracteritza les polítiques ambientals és que amb pocs diners es fa moltíssima feina”**.

Treballs executats que no es poden pagar

En matèria de medi natural, han quedat bloquejats 10,3 milions d'euros, el 45% del pressupost de la direcció general. La mesura ha afectat expedients que ja havien estat adjudicats. Això causarà un perjudici a empreses, corporacions, entitats o particulars que ja han executat treballs i avançat els imports. És el cas de contractes com els del seguiment de la biodiversitat marina 2017-2020 i l'actualització del banc de dades de biodiversitat, adjudicats a la Fundació Bosc i Gimpera de la Universitat de Barcelona (UB), o les obres de millora a la pista d'accés a l'Estany de Sant Maurici, adjudicats a l'empresa Romero Polo.

Diversos expedients de tramitació anticipada amb càrrec al pressupost de 2018 han quedat afectats i no estaran operatius a principis de l'any vinent, per la qual cosa no es podrà prestar el servei o desplegar l'actuació. Queda trencada, entre d'altres, la continuïtat del Programa escoles verdes, el servei d'informació als parcs naturals del Delta de l'Ebre i dels Ports, la gestió de les boies al Cap de Creus i les Medes o el manteniment i serveis de neteja d'espais i equipaments.

Incompliments d'acords en projectes internacionals

El pressupost de la Direcció General del Medi Natural i Biodiversitat per a projectes europeus ha quedat congelat, fet que afectarà la resta de socis. Es troben en aquesta situació les aportacions al projecte Life Potamo Fauna, que poden crear un dèficit en els comptes municipals de l'Ajuntament de Banyoles-Consorci de l'Estany, o del Life Pletera, que poden generar un perjudici important a l'Ajuntament de Torroella de Montgrí. La mesura també fa impossible la contribució al projecte Life MigratoEbre, d'espècies de peixos migradors, el projecte Piroslife, de consolidació de l'os bru als Pirineus, el projecte POCTEFA GREEN, de col·laboració transpirinenca entre parcs naturals, o el projecte Interreg Europe CircE, de regions europees cap a l'economia circular. També ha quedat bloquejat el pagament de la majoria de quotes en organitzacions internacionals com la Unió Internacional per a la Conservació de la Natura (UICN), la federació Europarc, l'associació MedPan, o la xarxa Eurosite.

Operativitat d'equips compromesa

El bloqueig impedeix la renovació d'una part de la flota dels parcs naturals; el servei d'informació als parcs naturals del Delta de l'Ebre i dels Ports queda sense contractar; i no es podran fer estudis i assistències tècniques per a la millora de l'avaluació ambiental i la gestió de l'activitat de submarinisme en els espais naturals de Cap de Creus i d'Illes Medes, amb la repercussió econòmica i ambiental que això pot tenir.

Sense l'actualització del banc de dades de biodiversitat i de la Cartografia dels hàbitats de Catalunya 2018 – 2021 existeix un gran risc de perdre informació per obsolescència tecnològica. Pot quedar alhora compromès l'informe de seguiment de xarxa Natura 2000 que exigeix la CE i els treballs tècnics en la gestió preventiva i en l'emissió d'informes preceptius. L'afectació arriba al funcionament d'ens com el Consell de Protecció de la Natura o la Comissió d'Experimentació Animal, clau per al sector econòmic de la biotecnologia, d'importància estratègica al nostre país.

Afectacions en el territori

La paralització de la capacitat de despesa afecta la contractació de les brigades dels parcs naturals de la Zona Volcànica de la Garrotxa i de les Capçaleres del Ter i del Freser, i els contractes de neteja dels parcs. També afecta la renovació de diverses exposicions dels centres d'interpretació, com la de l'Ecomuseu del Delta de l'Ebre; el manteniment i millora de la senyalització als parcs naturals, element bàsic per a l'ús públic i el turisme en aquests espais; i la millora d'accessos. Queda ajornat l'edifici de gàbies del Centre de Recuperació de Fauna del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà, mentre que el Centre de Recuperació de Fauna de Torreferrussa, el que més animals

salvatges atén de tota Europa, es quedarà amb unes instal·lacions obsoletes i sense reformar.

Per aquest any estava prevista la contractació de dues bombes d'aigua per a la llacuna de l'Encanyissada, al Parc Natural del delta de l'Ebre, indispensables per augmentar l'aportació d'aigua dolça. Això compromet fortament la productivitat biològica i té afectacions greus i creixents sobre la biodiversitat, la pesca, el marisqueig o la caça. Un altre espai natural peculiar és el de les zones estèpiques de Lleida, que acull les espècies d'ocells més fortament amenaçades del nostre país, i que requereix d'una gestió d'hàbitats molt acurada. Enguany quedaran afectades diverses actuacions de gestió a la finca de Mas de Melons.

Perjudici per a les entitats

El Departament de Territori i Sostenibilitat té convenis de col·laboració amb la Xarxa de Custòdia del Territori (XCT) i amb l'Institut Català d'Ornitologia (ICO) que s'han desenvolupat ja aquest any i que no es podran finançar. A banda del perjudici irreparable que es pot produir sobre aquestes dues entitats, el foment de la custòdia forma part de l'estratègia de la Generalitat per a la gestió de la natura i els seguiments que fa l'ICO són indispensables per a la gestió preventiva i l'emissió dels informes preceptius que ha de fer el Servei de Fauna.

Aquest any no s'haurà pogut publicar la convocatòria d'ajuts per a la sensibilització ambiental, amb el perjudici que això comporta per al tercer sector ambiental i per als ens locals, ni la destinada a ajuts per a les protectores d'animals, un sector en bona part voluntarista que presta un servei bàsic per gestionar la problemàtica de l'abandonament dels animals de companyia. La convocatòria d'ajuts en els espais protegits s'ha pogut publicar, tot i que el seu finançament està bloquejat per la mesura del Govern central.

Vigilància i reducció de la contaminació, en entredit

A la Direcció General de Qualitat Ambiental i Canvi Climàtic han quedat bloquejats 1,5 milions d'euros, fet que posa en risc, entre d'altres, el compliment de la normativa catalana, estatal i europea en matèria de qualitat de l'aire, amb risc per a la salut de les persones, del medi ambient i de sancions econòmiques, a més de les actuacions en matèria de canvi climàtic derivades de l'aplicació de la llei aprovada l'estiu passat. La direcció general no pot garantir la vigilància de la qualitat de l'aire sense els diferents contractes relacionats amb el manteniment dels equips i calibracions, transport de mostres i anàlisis, i la renovació de les estacions de la Xarxa de Vigilància i Previsió de la Contaminació Atmosfèrica.

Tampoc no pot assegurar la implantació de les mesures establertes en els plans de millora de la qualitat de l'aire que s'han tramès a la Unió Europea, en relació als dos procediments d'infracció sobre els alts nivells de partícules (PM10) i diòxid de nitrogen (NO_x) a 40 municipis de la conurbació de Barcelona. Una d'elles, els ajuts per a la compra de vehicles de baixes emissions, que estava en la fase final dels tràmits, ha quedat paralitzada, afectant 182 beneficiaris, entre taxistes i propietaris de vehicles comercials, que ja han efectuat la despesa de la compra d'un vehicle de baixes emissions.

No es podrà donar suport a la policia judicial ni als ajuntaments per fer determinacions dels nivells de soroll, perquè no es poden realitzar els calibratges periòdics dels aparells, ni es podran elaborar els informes per donar compliment a les directives europees de contaminació acústica.

Estancament en la lluita contra el canvi climàtic

L'aprovació de la Llei 16/2017 de l'1 d'agost de Canvi Climàtic significa un canvi substancial en les polítiques que sobre aquest àmbit ha de desenvolupar el Govern de la Generalitat. Entre elles hi ha el foment de mesures d'adaptació al canvi climàtic a l'administració local o la creació d'un sistema d'informació de la petjada de carboni en productes i serveis. Justament aquests són els objectius de dues convocatòries d'ajut que l'Oficina Catalana de Canvi Climàtic vol posar en marxa. La situació de bloqueig pressupostari posa en greu risc poder destinar aquests recursos a la finalitat prevista i endarrerirà la posada en marxa d'actuacions que redundarien en un benefici tant pels territoris afectats pel canvi climàtic com pels sectors que hauran d'implementar metodologies de càlcul de petjada de carboni dels seus productes.

Com en el cas de les actuacions en el medi natural, l'actual bloqueig fa impossible el compliment dels compromisos adquirits en matèria de qualitat ambiental i canvi climàtic en el marc de projectes europeus i pot comportar la pèrdua de finançament i l'afectació a d'altres socis comunitaris. És el cas de les aportacions a l'Observatori Pirinenc del Canvi Climàtic. També queden aturats diferents contractes programa amb el CREAM, per a l'anàlisi de serveis ecosistèmics en boscos i per a la millora d'actuacions relacionades amb la restauració d'espais degradats per les activitats extractives; les aportacions a l'IS Global i al Barcelona Supercomputing Center en matèria de models climàtics; i la contractació de verificadors per al Programa de compensació d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, fet que provocarà un perjudici econòmic a les entitats que van desenvolupar els projectes, que no podran rendibilitzar els crèdits

El recurs que ha interposat el govern estatal contra l'impost a les emissions de CO₂ dels vehicles retardarà la seva entrada en vigor i, per tant, la possibilitat d'obtenir uns fons que permetrien posar en marxa accions de lluita contra el canvi climàtic. La recaptació estimada aproximada és d'uns 66 milions d'euros

anuals els anys 2018 i 2019, que pujaria al voltant dels 100 milions d'euros l'any 2020.

24 d'octubre de 2017